

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.272/2024/33.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2025. március 7. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

ÍTÉLETET

A kábítószer-kereskedelem büntette miatt Terhelt1 és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2024. április 23. napján kihirdetett 11.B.365/2022/45. számú ítéletét megváltoztatja.

A Terhelt1 I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 5 (öt) évre súlyosítja. A szabadságvesztésből a vádlott a fele rész letöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

terhelt2 II. r. vádlott szabadságvesztését 3 (három) év 8 (nyolc) hónapra enyhíti.

A Terhelt1 I. r. vádlottól lefoglalt – helyesen – 1 000 000 (egymillió) Ft vonatkozásában a lefoglalás megszüntetésére és a pénzösszeg kiadására vonatkozó rendelkezést mellőzi, és erre a pénzösszegre, valamint további 6 879 935 (hatmillió-nyolcszázhetvenkilencezer-kilencszázharmincöt) forintra is vagyonek Kobzást rendel el.

A bűnjelekre vonatkozó rendelkezéseket mellőzi, és az eljárás során lefoglalt és a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.1773/2019. számon bevételezett, a bűnjeljegyzék

– 1., 47-59. tételszámok alatti bűnjeleket elkobozza,

– 2-10., 12-40., 45. tételszámok alatti bűnjelek lefoglalását megszünteti, és azokat a cég2. részére rendeli kiadni,

– 41. tételszáma alatti bűnjel lefoglalását megszünteti, és azt Terhelt1 I. r. vádlottnak rendeli kiadni,

– 42-44. és 46. tételszáma alatti bűnjelek lefoglalását megszünteti, és megsemmisítését rendeli el.

Felhívja a tárgyak kiadásával érintett Terhelt1 I. r. vádlott és tanúl figyelmét, hogy amennyiben a lefoglalás megszüntetéséről és a dolog kiadásáról szóló határozat vagy a dolog átvételére vonatkozó felhívás, továbbá a jogerős határozat közlésétől számított három hónapon belül nem veszi át a kiadni rendelt tárgyakat, akkor azok az állam tulajdonába kerülnek.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy

– Terhelt1 I. r. vádlott 2016. október 28. napjától 2016. november 2. napjáig, 2016. december 4. napjától 2016. december 6. napjáig, illetve 2017. január 8. napjától volt házi őrizetben;

– terhelt2 II. r. vádlott 2017. december 13. napjától 2022. augusztus 23. napjáig állt átadási bűnügyi felügyelet hatálya alatt;

– Terhelt1 I. r. vádlott személyi igazolványának száma: okmányszám3

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2024. április 23. napján kihirdetett 11.B.365/2022/45. számú ítéletével Terhelt1 I. r. vádlottat kábítószer-kereskedelem büntette [Btk. 176. § (1) bekezdés 4. fordulat, (3) bekezdés] miatt 4 év 2 hónap fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra, terhelt2 II. r. vádlottat kábítószer-kereskedelem büntette [Btk. 176. § (1) bekezdés 4. fordulat, (3) bekezdés] miatt 4 év 2 hónap fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 6 év kiutasításra ítélte. A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját az I. r. vádlott esetében a kiszabott szabadságvesztés kétharmad, a II. r. vádlott esetében fele részének kitöltését követő napban határozta meg. Rendelkezett továbbá az I. r. vádlott előzetes fogvatartásban és házi őrizetben, illetve a II. r. vádlott által átadási őrizetben, átadási bűnügyi felügyeletben és előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költségről is.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész jelentett be joghatályos fellebbezést a vádlottak terhére, a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében, a vádlottak és védőik elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést.

[3] Az ügyész fellebbezésében előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelő jelentőséget tulajdonított a büntetéskiszabási körülményeknek, ezen belül különösen eltúlzott nyomatékkel értékelte az időmúlást, és az eljárás elhúzódása miatt a vádlottakat ért hátrányokat túl nagy kedvezményekkel kompenzálta. Mivel a vádlottak által elkövetett kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmény tárgyi súlyát tovább növeli a társtettesi elkövetés és a lefoglalt kábítószer mennyisége, az enyhítő szakasz alkalmazására nincs lehetőség. A II. r. vádlott rossz egészségi állapotát értékelte és figyelembe vette az elsőfokú bíróság akkor, amikor a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a büntetés fele részének letöltése utáni időpontban határozta meg. Minderre figyelemmel az ügyész álláspontja szerint a vádlottakkal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabása indokolt.

[4] A vagyonelkobzás kapcsán kifogásolta, hogy a polgári jog szabályai szerint az I. r. vádlott a testvére által adott kölcsön összegén tulajdont szerzett, így az 1 000 000 Ft még akkor sem lenne kiadható tanúnak, ha a lefoglalás megszüntetés indokolt lenne. Azonban az irányadó szabályok szerint erre a pénzösszegre is vagyonelkobzást kell elrendelni. Kifogásolta továbbá, hogy a II. r. vádlott által átadási bűnügyi felügyelet hatálya alatt töltött időt beszámítani rendelte a törvényszék. Álláspontja szerint az angol bíróság által előírt magatartási szabályok nem feleltethetők meg a magyar büntető jogszabályok szerinti lakóingatlanra korlátozott bűnügyi felügyelet szabályainak. Érvelt a bírói gyakorlattal, amely szerint a bűnügyi felügyelet magatartási szabályaként előírt korlátozás a nap 24 órájából nem 3 vagy 4 óra időtartamra terjed ki csupán, hanem a nap egészére, attól eltérni kivételesen lehet, és a bírói gyakorlat szerint az napi 1-2 órát jelent, és nem a hét minden napján. Erre figyelemmel az ügyészi álláspont szerint a II. r. vádlott által átadási bűnügyi felügyeletben töltött idő nem számítható be a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

[5] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2024. július 31. napján kelt BF.829/2024/21. számú átiratában az ügyészi fellebbezést – a vagyonelkobzás tekintetében módosított tartalommal – fenntartotta. Előadta, hogy a törvényszék az eljárási szabályok betartásával folytatta le az eljárást, az általa megállapított tényállás megalapozott, indokolási kötelezettségét teljesítette, a vádlottak bűnösségére vont következtetésre okszerű, a cselekmények minősítése törvényes.

[6] Kifogásolta azonban, hogy az elsőfokú ítélet ellentmondásos a vádlottak által importált korábbi, le nem foglalt szállítmányok tekintetében. Az ügyészség álláspontja szerint az ugyan kétségtelen, hogy ezeknek a szállítmányoknak a hatóanyag-tartalma nem állapítható meg, de az elsőfokú bíróság által a vádlottak megállapodása, illetve a korábbi szállítmányok kezelése kapcsán rögzített tényekből kizárólag arra lehet következtetni, hogy ezek a szállítmányok is khat leveleket tartalmaztak, és az I. r. vádlott ezért is kapta a fizetségét. Így tehát a törvényszék törvényesen alapította a tényállást a lefoglalt kábítószer hatóanyag-

tartalmára, azonban az elkövetési idő a vádlottak 2015 tavaszán megkötött megállapodásával kezdődött, és egészen 2016. április 25. napjáig tartott.

[7] A bünteteskiszabási körülmények tekintetében arra hivatkozott, hogy az időmúlás értékelése során figyelemmel kell lenni arra, hogy az I. r. vádlottal szemben a törvényszék felfüggesztette az eljárást. Az nem értékelhető enyhítő körülményként, hogy a khat nem klasszikus kábítószer, legfeljebb az emelhető ki, hogy Magyarországon nem szokványos a használata, annak pedig nincs jelentősége, hogy az arab országokban törvényes stimuláns, mivel sem Magyarországon, sem az helysége nem az, hanem kábítószer. Az enyhítő körülmények valóban indokolják a középmértéktől lefelé történő eltérést, de az enyhítő szakasz alkalmazását már nem, így a vádlottakkal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása indokolt.

[8] A vagyonekobbzás jogcímét az elsőfokú bíróság helyesen határozta meg, azonban annak összegével az ügyészség nem értett egyet. Az elsőfokú bíróság ítéletében azt állapította meg, hogy az I. r. vádlott havi 300 000 Ft jövedelemre tett szert a kábítószer-kereskedelemben való részvétellel összefüggésben, ami összesen legalább 3 millió Ft. A Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontjára alapított vagyonekobbzás esetén ellenbizonyításnak nincs helye, a vádlott a bűnös úton szerzett gazdagodásért minden, akár törvényes úton szerzett vagyonával is felel.

[9] Az ügyészség a II. r. vádlott által bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámítása kapcsán is egyetértett az ügyészi fellebbezésben előadottakkal. Álláspontja szerint a kényszerintézkedés tartalma nem feleltethető meg az ingatlanra korlátozott bűnügyi felügyeletnek, azzal csupán kis részben mutat hasonlóságot. Erre figyelemmel a szabadságvesztésbe kizárólag a 2022. augusztus 24. és 2024. április 23. napja között eltelt idő számítható be.

[10] Az ügyészség részletesen elemezte a bűnügyi költségről szóló elsőbírói rendelkezést. Ennek kapcsán kifejtette, hogy a törvényszék a vádlottakat külön-külön kötelezte a bűnügyi költség megfizetésére, annak ellenére, hogy a szakértők eljárásával és a jogsegélykérelemmel kapcsolatosan felmerült költségeket egyetemlegesen kötelesek viselni. Ezen kívül a fordítási és tolmácsolási díjakat az állam viseli, ahogy tanú11 és tanú13 tanúk kihallgatásával kapcsolatosan felmerült költségeket is.

[11] Mindezek alapján az ügyészség azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét változtassa meg, és a Terhelt1 I. r. és terhelt2 II. r. vádlottakkal szemben kiszabott büntetést a szabadságvesztés tartamának, az I. r. vádlott közügyektől eltiltása és a II. r. vádlott kiutasítása tartamának emelésével súlyosítsa, állapítsa meg, hogy a II. r. vádlott leghamarabb a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, az I. r. vádlottal szemben elrendelt vagyonekobbzás összegét 3 000 000 Ft-ra változtassa, az I. r. vádlottól lefoglalt 1 180 000 Ft-ot a vagyonekobbzás biztosítására tartsa vissza, mellőzze az 1 000 000 Ft-nak tanú6 részére történő kiadására vonatkozó rendelkezést, mellőzze a II. r. vádlott által átadási bűnügyi felügyeletben töltött időnek a vele szemben kiszabott szabadságvesztésbe való beszámítását, a bűnjelekre és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezéseket egészítse ki, változtassa meg, illetve pontosítsa, az I. r. vádlottak

személyét azonosító adatot és a II. r. vádlott előzetes fogvatartására vonatkozó adatokat pontosítsa, egyebekben az ítéletet hagyja helyben.

[12] Terhelt1 I. r. vádlott védője fellebbezése írásos indoklásában azt adta elő, hogy az ügyben eljáró bírók tanúl tanúvallomását különböző módokon értékelték, hol a védelem javára, hol pedig a vád alátámasztására, önkényesen, öncélúan, ami már önmagában is megkérdőjelezi az elsőfokú ítélet szakszerűségét. A védő álláspontja szerint tanúl tanúvallomása a vádlotti védekezést támasztja alá, és érdemi kétely nem támasztható vele szemben. A vádlott védekezése pedig következetes volt az eljárás során, és az is ártatlanságát igazolja, hogy ügyészi kihallgatást kért. A védő kifogásolta azt is, hogy a törvényszék a tényállást a vegyészszakértői véleményekre és az orvosszakértői véleményre alapozta, „azonban nem egyszer fordult elő, hogy a bíróság egy téves szakvéleményre alapozva hozott meg helytelen ítéletet”. A védő álláspontja szerint arra sincsen semmi garancia, hogy az alkalmazott kábítószer gyorsteszt a helyes eredményre vezetett.

[13] A védő fellebbezésben megismételte az elsőfokú eljárásban már többször előadott véleményét arról, hogy a khat növény a leszüreteléstől számított 72 órán belül elveszti a hatóanyag-tartalmát. Ezen kívül hosszan részletezte az I. r. vádlottnak az elsőfokú eljárásban kifejtett és a védő által előadott perbeszédben már egyszer részletesen elemzett védekezését, azzal a kifogással, hogy az elsőfokú bíróság ok nélkül vetette el azt.

[14] A büntetéskiszabási tényezők kapcsán kifejtette, hogy nem értékelhető védenccé terhére a nemzetközi kábítószer-kereskedelmi tevékenység, mivel a szállítást nem az I. r. vádlott szervezte, ő csupán a vámkezeléssel volt megbízva. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság – szemben a II. r. vádlottal – nem értékelte az I. r. vádlott javára büntetlen előéletét. A védő ezen kívül részletezte az I. r. vádlott javára értékelendő enyhítő körülményeket, amiket – álláspontja szerint – az elsőfokú bíróság nem kellő súllyal értékelt, és e körben kifogásolta a belső arányosság követelményének megsértését is. Kifogásolta a bűnügyi költség összegét is, mivel az a vádlott jövedelmi és vagyoni viszonyaihoz mérten aránytalan. Előadta továbbá, hogy az eljárás elhúzódása miatt felmerült költségek nem terhelhetik az I. r. vádlottat.

[15] Mindezek alapján az I. r. vádlott védője elsődlegesen védenccé felmentésére, másodlagosan enyhébb büntetés kiszabására, harmadlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

[16] terhelt2 II. r. vádlott védője – utóbb részben módosított tartalmú – fellebbezése írásbeli indoklásában indítványt tett az eljárás felfüggesztése mellett az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárásnak kezdeményezésére annak a kérdésnek a megválaszolása érdekében, hogy az Európai Elfogatóparancsról szóló kerethatározat 26. cikke fényében hogyan kell értelmezni az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény (továbbiakban: Eutv.) 28. §-a szerinti „külföldi fogvatartás jellegére figyelemmel” fordulatot, mit kell beszámítandó fogvatartáson érteni és milyen szempontokat kell a beszámításkor érvényesíteni.

[17] A védő az ügy érdemét illetően előadta, hogy az elsőfokú bíróság az I. r. vádlott hiteltelen védekezését extrapolálta a II. r. vádlottra is annak ellenére, hogy nincs olyan objektív tény és adat, amely őt közvetlenül kötné a kábítószerhez. Hivatkozott arra, hogy köztudomású tényként megállapítható trivialis, hogy a jóval gazdagabb helysége az áru behozatala a méregdrága angol repterekre jóval magasabb költségekkel jár, mint Magyarországra, függetlenül az áfától és az akkori vámuniótól. A II. r. vádlott védekezése életszerű, azt az eljárás során nem cáfolta meg semmilyen bizonyíték, ezért az elsőfokú ítélet részben megalapozatlan. Erre figyelemmel a védő elsődleges indítványa az eltérő tényállás alapján a II. r. vádlott bűncselekmény hiányában történő felmentése volt.

[18] A II. r. vádlott védője kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értékelte súlyosító körülményként az elszaporodottságot, és további enyhítő körülmény az elsőfokú ítélet kelte óta bekövetkezett 11 hónapos időmúlás, illetve a II. r. vádlott egészségi állapotának fokozatos megrendülése. Az ügyészség álláspontjával szemben az elkövetési idő hosszabb tartamát nem lehet súlyosító körülményként értékelni, mivel a le nem foglalt szállítmányok kábítószer tartalmára semmilyen bizonyíték nincs. Ezek alapján a védő a II. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítésére tett indítványt.

[19] A bűnügyi felügyelet beszámítása kapcsán kifejtette, hogy továbbra is indokolt a Fővárosi Ítéltábla 4.Beüf.10.780/2019/3. számú végzésében foglaltak szerint eljárni, ahogy azt az elsőfokú bíróság tette, ezzel szemben az ügyészség érvei súlytalanok. Utalt arra, hogy a Be. 281. § (4) bekezdés szabályai hatásában ugyanazt az állapotot eredményezik, mint az angol szabályok, pusztán arról van szó, hogy az angol szabályok fő szabály szerint az otthon tartózkodás idejét határozzák meg, a hazai előírások pedig az eltávozás idejét.

[20] Összességében a védő álláspontja szerint a kiszabott büntetés még bűnösség megállapítása esetén és enyhítés nélkül is tükrözi a II. r. vádlott büntetőjogi felelősségét, figyelemmel arra, hogy soha forgalomba nem hozott, hazánkban ismeretlen anyagról van szó, a II. r. vádlott életkora, egészségi állapota, személyi szabadságának hosszú korlátozása gyakorlatilag kedvezménytel együtt kitöltöttnek minősülő szabadságvesztést eredményez. Erre figyelemmel a védő a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés elutasítását kérte.

[21] A másodfokú eljárásban tartott nyilvános ülésen Terhelt I. r. vádlott védője az írásban benyújtott fellebbezésével lényegében egyező tartalommal adta elő perbeszédét. Kiemelte, hogy az egész nyomozás az I. r. vádlott vállomását alapult, ő jelölte meg a II. r. vádlott személyét, és ő tárta fel azt, hogyan működött a termékek szállítása. Ezt a tényt az elsőfokú bíróság nem értékelte enyhítő körülményként. Részletesen kitért arra, hogy az I. r. vádlott oldalán felmerült költségekre vonatkozó számítás hibás, mivel az nem tartalmazza a cég3. által kiszámlázott raktározási költségeket, és az I. r. vádlott oldalán jelentkezett, az ügyintézésből fakadó költségeket sem. Álláspontja szerint az I. r. vádlott megfelelő magyarázatot adott arra, hogy miért vállalta el a részvételt az áruk importálásában, és az nem igaz, hogy szüksége lett volna a pénzre, mert az adóbevallásai szerint – a 2010-es évekre jellemző bérszínvonalhoz képest – jó volt a jövedelme.

[22] Az I. r. vádlott védője a felmentésre tett indítványát a bizonyítottság hiányán kívül arra alapozta, hogy a vádlott alkalmatlan eszközzel követte el a bűncselekményt. Ezt

álláspontja szerint az alapozza meg, hogy a kábítószer típusára és mennyiségére adott szakvélemények megkérdőjelezhetők és aggályosak, a vegyészszakértő tárgyaláson tett nyilatkozata nem fogadható el, mivel abból az derül ki, hogy megváltozott a szakértői gyakorlat.

[23] Perbeszédében az I. r. vádlott védője megindokolta a hatályon kívül helyezésre tett indítványát is. Ezt – álláspontja szerint – az alapozza meg, hogy a közvetlenség elve rendkívüli mértékben sérült a bíróváltások miatt, továbbá az, hogy a bizonyítás hiányos volt, mert a vádlottak szembesítése elmaradt.

[24] terhelt2 II. r. vádlott védője perbeszédét írásbeli fellebbezésével lényegében egyező tartalommal adta elő.

[25] Az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában Terhelt1 I. r. vádlott utalt az eljárás során előadott védekezésre, és kiemelte, hogy a börtönben megtért, a bűncselekmények elkövetése nem fér össze az értékrendjével.

[26] Az ügyész súlyosításra irányuló fellebbezése részben eredményre vezetett, a védelmi fellebbezések közül a II. r. vádlott enyhítésre irányuló fellebbezése volt alapos.

[27] Mivel az elsőfokú ítélet ellen a vádlottak és védőik a tényállást is támadó fellebbezéseket jelentettek be, a felülvizsgálat terjedelme a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes körű volt, vagyis az kiterjedt az ítélet megalapozottságára, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseire, valamint az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására is.

[28] A felülbírálat eredményeként a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a törvényszék a perrendi szabályokat nagyrészt megtartotta, sem feltétlen, sem relatív eljárási szabálysértést nem követett el, azonban a 2024. április 23. napján megtartott tárgyalási napról felvett jegyzőkönyv nem mindenben felel meg az eljárási törvény rendelkezéseinek.

[29] A Be. 445. § (2) bekezdés g) pontja szerint a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az ügydöntő határozat szóbeli indokolását. Ennek a jogszabályi előírásnak nagyobb súlyt ad az, hogy a Be. 608. § (1) bekezdés g) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést eredményez az, ha az ítélet szóbeli indokolása során elhangzott és az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben térnek el egymástól. A 11.B.365/2022/45. számú jegyzőkönyv 11-12. oldala mindössze két mondatban foglalja össze az ítélet szóbeli indokolása során elhangzottakat. Ez a tárgyalta ügyre egyéniesített elemet csupán annyiban tartalmaz, hogy a törvényszék miben tért el a vádirati tényállástól,

egyebekben a szóbeli indokolásként rögzített szöveg legfeljebb az írásba foglalt ítélet indokolásának tartalmi elemeit előíró perrendi szabályok rendkívül vázlatos és hiányos összefoglalásának tekinthető. Ez nyilvánvalóan alkalmatlan annak az eljárási célnak az elérésére, amely a fent hivatkozott jogszabályi környezetből kiolvasható.

[30] Mindez azonban hatályon kívül helyezési okot nem valósított meg. A szóbeli indokolásként rögzített szöveg szerint a törvényszék – egyetlen érdemi eltéréssel – a vádirati tényállással egyező ítéleti tényállást állapított meg, ami az írásba foglalt elsőfokú ítélet és a vádirati tényállás összehasonlítása alapján kétségtelenül megfelel a valóságnak. Ez az eljárási hiba tehát az ügy érdemi elintézését nem befolyásolta, ezért csupán annak rögzítésére szorítkozott a másodfokú bíróság.

[31] Az I. r. vádlott védője indítványt terjesztett elő az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére is, arra hivatkozással, hogy a bíróváltások miatt sérült a közvetlenség elve, és a bizonyítás hiányos volt a vádlottak szembesítésének elmaradása miatt.

[32] A bíróváltások kapcsán a másodfokú bíróság eljárási szabálysértést nem észlelt, az ügybe belépett bírók mindkét alkalommal a Be. 518. §-ában írtak megfelelő alkalmazásával kezdték előlről a tárgyalást. Az kétségtelen, hogy az eljárás egyszerűsített megismétlésével a perrend az eljárás észszerű időn belül történő befejezésére helyezi a hangsúlyt, nem pedig a tárgyalás közvetlenségének érvényesítésére, de az elsőfokú bíróság e körben törvényesen járt el, így hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés fel sem merülhet. Megjegyzendő, hogy az eljárás egyszerűsített megismétlését a védelem egyszer sem kifogásolta az elsőfokú eljárásban, észrevételt arra nem tett, bizonyítás ismételt felvételét nem indítványozta.

[33] Az I. r. vádlott védője hatályon kívül helyezési okot vélt felfedezni abban is, hogy a két vádlott szembesítése nem történt meg az elsőfokú eljárásban. Ez először is nem felel meg a valóságnak, ugyanis a vádlottak szembesítésére a szükséges körben sor került a 2023. december 4. napján megtartott tárgyaláson (34. sorszámú jegyzőkönyv 15-17. oldal). Ezen túl pedig a szembesítés elmaradása legfeljebb részbeni felderítetlenség megállapítására vezethetne, ami pedig hatályon kívül helyezést nem eredményezhet.

[34] A vádlottak személyi körülményeit a másodfokú bíróság a vádlottak által a másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozatok és az ügyiratok tartalma alapján a következők szerint pontosítja:

– Terhelt1 I. r. vádlott hőlégszivattyú-beépítő és légtechnikairendszer-szerelő szakképzettséggel is rendelkezik, a cég18nél reszortos munkakörben dolgozik, havi jövedelme 300 000 Ft;

– terhelt2 II. r. vádlott nyugdíjas, nyugdíja 200 angol font hetente, prosztata megbetegedés miatt rendszeres orvosi kezelés alatt áll.

[35] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlansági hibában nem szenved, ezért az a Be. 591. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[36] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének mindenben eleget tett, valamennyi a védelem által vitatott tény szempontjából releváns bizonyítékot a tárgyalás anyagává tett, a védői bizonyítási indítványoknak a szükséges körben eleget tett, a kábítószer mennyisége kapcsán felvetett védői kifogások ellenőrzése érdekében a tárgyaláson meghallgatta a nyomozás során kirendelt szakértőket. A tárgyaláson felvett bizonyítás anyagát az elsőfokú ítéletben irathűen hivatkozta, az egyes bizonyítékok törvényességét és hitelességét ellenőrizte. A törvényes bizonyítékok bizonyító erejét egyenként is vizsgálta, majd elvégezte a bizonyítékok összevetését is. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában írtak betartásával teljesítette, bemutatta a rendelkezésre álló bizonyítékokat, és állást foglalt a tekintetben is, hogy egyes bizonyítékokat a tényállás megállapításakor mely okból fogadott vagy vetett el.

[37] A védelmi fellebbezések az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást is támadták. Az ilyen perorvoslati támadás kizárólag akkor vezethet eredményre, ha az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat hiányosan értékelte, iratellenes megállapításokat tett, tényből tényre helytelenül következtetett, vagy egyéb logikai hibát vétett. Az ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenysége az eljárási törvény előírásainak alapvetően megfelel, az általa megállapított tényállás megalapozott.

[38] Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy az ügy hangsúlyos kérdése az volt, a vádlottak tudtak-e arról, hogy az ő szervezésükben az Európai Unió területére helység2 behozott szállítmányok khat növényt – és így jelentős mennyiségű kábítószer – tartalmaznak. A törvényszék a bizonyítékok mérlegelését is erre építette fel, így elsősorban azt vizsgálta, milyen tényekből, körülményekből kellett felismernie mindkét vádlottnak legalábbis azt, hogy illegális tevékenységben vesznek részt.

[39] Terhelt1 I. r. vádlott védője az elsőfokú bíróságnak ezt a mérlegelő tevékenységét több szempontból is kifogásolta. terhelt2 II. r. vádlott védője fellebbezésében arra hivatkozott, hogy semmilyen bizonyíték nem támasztja alá azt, hogy a II. r. vádlott tudott volna a kábítószer szállítmányokról, azokhoz őt közvetlenül nem köti bizonyíték.

[40] Az I. r. vádlott hivatkozott arra, hogy az ügyben eljáró bírók tanúl tanúvallomását különböző módokon értékelték, hol a védelem javára, hol pedig a vád alátámasztására, önkényesen, öncélúan, ami már önmagában is megkérdőjelezi az elsőfokú ítélet szakszerűségét. Ez a kritika minden ténybeli alapot nélkülöz, mivel az elsőfokú bíróságon

eljárt három bíró közül kizárólag egy, az ítéletet meghozó bíró végzett bizonyítékértékelési tevékenységet. A korábban eljáró bírók csupán felvették a szükséges bizonyítás egy részét, de egyetlen bizonyítékot sem értékelték, így tanúl tanúvallomását sem.

[41] A védő hivatkozott arra is, hogy tanúl tanúvallomása az I. r. vádlott mindvégig következetes vallomását támasztja alá. Az elsőfokú bíróság a tanúvallomás hitelessége iránt különösebb kételyeket nem támasztott, ahogy az I. r. vádlott vallomása kapcsán is csupán a II. r. vádlott védekezésével összefüggésben mutatott rá kétes tényelődadásokra. Ezen bizonyítékok alapján az iránt nem merült fel kétely, hogyan végezték el a szállítmányok behozatalát, ki és milyen módon fizette ki a felmerült költségeket, milyen módon került sor az áru átsomagolására és továbbítására helységi lba. Az I. r. vádlott – összhangban tanúl tanúvallomásával – arra hivatkozott, hogy mindeközben nem tudott arról, hogy a szállítmányokban kábítószer van. Ezt a védekezést az elsőfokú bíróság alappal vetette el a későbbiekben bemutatandó bizonyítékok alapján.

[42] Az I. r. vádlott védője rámutatott arra, hogy „nem egyszer fordult elő, hogy a bíróság egy téves szakvéleményre alapozva hozott meg helytelen ítéletet”, és arra sincsen semmi garancia, hogy az alkalmazott kábítószer gyorsteszt a helyes eredményre vezetett. Ezek a kifogások szintén minden alapot nélkülöznek. Az ügyben eljáró vegyészszakértő és orvosszakértő a szakmai szabályok maradéktalan betartásával adott véleményt, a védő az alkalmazott módszer és az abból levont következtetések kapcsán semmilyen kritikát nem tudott megfogalmazni, csupán feltételezésekbe bocsátkozott a tekintetben, hogy azok nem feltétlenül voltak aggálytalanok. A kábítószer gyorsteszt kapcsán arra kell rámutatni, hogy az elsőfokú bíróság nem annak eredményére, hanem a vegyészszakértői véleményre alapította a tényállást a kábítószer fajtáját és mennyiségét illetően. A gyorsteszt csupán egy felderítési eszköz, ami arra szolgál, hogy a gyanús anyagok kiszűrhetők legyenek, és meg lehessen határozni, szükség van-e vegyészszakértői vizsgálatra.

[43] A védő megismételte az elsőfokú eljárásban már többször előadott véleményét arról, hogy a khat növény a leszüreteléstől számított 72 órán belül elveszti a hatóanyag-tartalmát. Ezt a hivatkozását az elsőfokú bíróság kellő alapossággal ellenőrizte a vegyészszakértő meghallgatása során, aki egyértelmű véleményt adott: a védő által hivatkozott szakcikk a tudomány korábbi álláspontját tükrözi, a kurrens szakirodalom egységesen úgy foglal állást, hogy a khat növény hatóanyag-tartalma csökken ugyan, de a csökkenés üteme viszonylag lassú. A védői érvelés azért sem foghat helyt, mert az tény, hogy a vegyészszakértői kimutatta a katinont a lefoglalt növényekből, így nyilvánvalóan nem csökkent érdemben a hatóanyag-tartalom.

[44] E körben tett indítványt az I. r. vádlott védője védence felmentésére azon az alapon, hogy a bűncselekményt alkalmatlan eszközzel követték el, az indítvány ténybeli indoka a szakértői vélemények kapcsán megfogalmazott aggályok voltak. Először is rögzítendő, hogy a Btk. 10. § (3) bekezdése az alkalmatlan eszközzel elkövetett kísérlet esetén teszi lehetővé a büntetés korlátlan enyhítését vagy mellőzését, márpedig jelen esetben befejezett bűncselekmény miatt emelt vádat az ügyesség. Az alkalmatlan eszköz és a felmentési

jogcímek [Be. 566. § (1) bekezdés] között semmilyen összefüggés nincs. Ezen kívül – ahogy azt az ítéltábla fent kifejtette – a beszerzett és az elsőfokú bíróság által értékelt szakértői vélemények aggálytalanok voltak.

[45] Az I. r. vádlott védője ismételten hivatkozott arra, hogy a kedvezőbb adó- és vámfizetési kötelezettség miatt szállították az árut Magyarországon keresztül. A II. r. vádlott védője szerint még ha ezek a közterhek nem is lettek volna kedvezőbbek, a Magyarországra történő szállíttatás egyéb költségei jelentősen alatta maradtak annak, mint ami egy helység⁵i repülőtér használata esetén felmerült volna.

[46] Ezt a védekezést szintén vizsgálta az elsőfokú bíróság, és ítélete 10. oldal utolsó két bekezdésében, illetve a 11. oldal első bekezdésében alappal vetette azt el arra hivatkozással, hogy a vámunióból fakadóan a vámtételek minden tagállamban egyezők, ellenben az áfa Magyarországon 27%, az helység¹ ekkor 20% volt, ami az irányadó mennyiségre figyelemmel már jelentős többletköltség, így a magyarországi termékimport ellen ható tényezőként lehet értékelni. E körben azt is helyesen ismerte fel a törvényszék, hogy a szállítási és egyéb költségekre figyelemmel a vádlottak által választott szervezési mód szembe megy minden gazdasági észszerűséggel abban az esetben, ha legális árut kívántak importálni (elsőfokú ítélet 11. oldal 2. bekezdés). Ezzel együtt is a bizonyítékok értékelése e körben némiképp felületes volt, ezért az több kiegészítést igényel a következők szerint.

[47] Az ügylettel kapcsolatos költségek a szállítólevelek, a számlák és a tanúvallomások alapján rekonstruálhatók. A szállítmányok számla szerinti értéke egyenként 600 és 700 amerikai dollár közé esett, a helység² Budapestre történő szállítás 1200 amerikai dollárba került, az áfa 140-150 000 Ft, a cég³. által nyújtott szolgáltatások ellenértéke (vámügyintézés, raktározás, kiszállítás a cég². telephelyére) 50-60 000 Ft, a helység⁵ történő szállítás díja közel 1000 angol font volt. Komoly kérdésként merül fel, hogy az ilyen jelentős, az áru értékének kb. ötszörösét kitevő szállításhoz és importáláshoz kapcsolódó költségek mellett miért érte meg az Európában amúgy őshonos zsálya behozatala tanú²¹ből. Ki kell emelni azt is, hogy a II. r. vádlott vallomása szerint szállítmányonként 300 angol font volt a díja. Ez – a fenti adatok mellett – tovább csökkenti a vádlotti védekezések hitelességét, hiszen ez a közvetítői díj az áru számla szerinti értékének kb. kétharmadát tette ki. Ennek észszerűtlensége az aktív korában nemzetközi kereskedelemmel foglalkozó II. r. vádlott számára is nyilvánvaló kellett, hogy legyen.

[48] Nem tartható fel semmilyen gazdasági észszerűség a magyarországi szállítási címben sem. A szállítóleveleken egy a helység⁵i Heathrow repülőtérén található cím került megjelölésre, a közúti fuvarozást végző társaság pedig egy attól kb. 5-6 km-re található önkiszolgáló raktárba vitte az árut. A Budapestről helység⁵ történő fuvarozás ellenértéke megközelítette az 1000 angol fontot, ami nyilvánvalóan messze meghaladja a Heathrow-n történő vámeljárással és az onnan a közeli raktárba történő szállítással kapcsolatos költségeket.

[49] Hangsúlyozandó, hogy ezek az adatok mindkét vádlott számára ismertek voltak. Terhelt1 I. r. vádlott intézte a termékek importjával kapcsolatos teendőket, így minden, a szállítmányokhoz kapcsolt irat a rendelkezésére állt, a vámolással kapcsolatos költségeket pedig ő rendezte személyesen. terhelt2 II. r. vádlott szintén tisztában volt ezekkel, hiszen ő volt az, aki az I. r. vádlott tájékoztatása alapján a rendelkezésére bocsátotta ezeknek a költségeknek a fedezetét, és a belföldi szállítás részleteiről is ő adott neki tájékoztatást.

[50] A II. r. vádlott tudattartalmának bizonyítása szempontjából jelentősége van – az elsőfokú bíróság által tárgyalás anyagává tett, ám értékelni elmulasztott – híváslisták adatainak is. Ezek szerint az I. és II. r. vádlott napi kapcsolatban voltak a vádbeli időszakban, a hívások száma meghaladta az ezret. Ebből kizárólag az a következtetés vonható le, hogy a II. r. vádlott – egyezően az I. r. vádlott által előadottakkal – minden szállítmányt közvetlenül figyelemmel kísért, így az iránt sem támasztható észszerű kétely, hogy a teljes művelet minden részletével tisztában volt. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy 10 alkalommal személyesen küldött pénzt Terhelt1 I. r. vádlottnak a költségek fedezésére.

[51] Az I. r. vádlott védője arra is hivatkozott, hogy védence a gyorsabb átutalási idő miatt választotta a készpénzküldő szolgáltatásokat a banki átutalás helyett. Az elsőfokú bíróság ítélete 9. oldalán részletesen bemutatta a pénzüsszegek feladását és az I. r. vádlott általi felvételét igazoló bizonyítékokat, azonban elmulasztotta levonni ezekből az adatokból azokat a következtetéseket, amelyek a vádlottak bűnössége mellett szólnak.

[52] E körben annak van komoly jelentősége, hogy a termékimporttal kapcsolatos költségek a cég2.-t mint vevőt terhelték, de valójában azokat a gazdasági társaságban semmilyen pozícióval vagy tulajdonosi érdekeltséggel nem rendelkező Terhelt1 I. r. vádlott fizette meg a cég szempontjából hasonlóan teljesen kívülálló II. r. vádlott által a rendelkezésére bocsátott összegekből. A gazdasági életben főszabályként irányadó átutalásos fizetési mód ellen felhozott érvek (ti. így gyorsabban érkezett meg helységeiből a pénz) nem fogadhatók el, mivel a banki átutalásnak az akkor már jó ideje alkalmazott bankközi azonnali fizetési és elszámolási rendszerben nem volt jelentős az átfutási ideje már a 2010-es évek közepén sem. Ennek a védekezésnek ellentmond az az I. r. vádlott által közölt tény is, amely szerint a II. r. vádlott több alkalommal előre küldte el több szállítmány költségét is – vagyis volt megfelelő fedezet az azonnali fizetésre, illetve nem volt ok a sietségre. Végül utalni kell arra is, hogy a vevő a cég2. volt, így nem volt semmilyen akadálya annak, hogy ez a társaság fizesse ki a NAV és a Celebi felé fennálló tartozást, és azt utólag rendezze akár az I. r., akár a II. r. vádlottal. Hogy nem így történt, az azt bizonyítja, hogy a cégnek ténylegesen semmilyen köze nem volt a szállítmányhoz, az nem a saját gazdasági érdekkörében merült fel, nem volt valós ügyletkötési akarata.

[53] Az elsőfokú bíróság nem foglalkozott részletesen azzal sem, hogy a szállítmányokhoz kapcsolt számlák és szállítólevelek szerint a cég2. mint vevő tanú tanúvallomása szerint a kifizetett áfát levonásba helyezte. Azonban a cég2. nem értékesítette tovább az importált termékeket, azok papíron soha nem kerültek az azokat állítólagosan feldolgozó angliai cég tulajdonába. A cég2. az ügylettel kapcsolatos iratokat nem továbbította az angliai partnernek,

így azok az árut legálisan nem is dolgozhatták volna fel, azzal semmilyen gazdasági tevékenységet nem végezhettek, és az importtal kapcsolatos iratok hiányában az angliai cég az ezzel kapcsolatos költségeket sem számolhatta el.

[54] A cég közbeiktatását ekként más nem indokolhatta, mint az áru formális lepapírozása, konkrétan a harmadik országból származó termék Unió területére történő, a legalitás látszatát keltő behozatala, amely azonban önmagában az ügylet valóságát, és ezen belül az értékesített termék iratok szerinti megjelenítésével (zsálya) való egyezését nem igazolja.

[55] Ezek a tények szintén ismertek voltak az I. r. vádlott számára, és azok megfelelő értékeléséhez nem volt szükség semmilyen speciális szaktudásra. A II. r. vádlott is tisztában volt azzal, hogy a legális termékértékesítés szabályai más eljárást indokoltnak volna, különösen, hogy vallomása szerint évtizedeken keresztül foglalkozott különböző termékek nemzetközi kereskedelmével. Ennek ellenére közel egy éven keresztül az I. r. vádlott bemonlására, minden fenntartás nélkül elfogadta azt, hogy milyen költségek merültek fel a magyarországi termékimport kapcsán, és ezeket az összegeket a rendelkezésére bocsátotta. Ennek során a II. r. vádlott egyetlen irat megküldését sem kérte, ahogy azt sem ellenőrizte, hogy pontosan milyen költségek merültek fel, és azokat az I. r. vádlott rendben megfizette-e.

[56] A vádlottak személyesen soha nem találkoztak, a termékekkel kapcsolatos ügyintézésre vonatkozó megállapodást telefonon, szóban kötötték meg. Az I. r. vádlott – vallomása szerint – annak ellenére bízott a II. r. vádlott ígéretében a magyarországi cégalapításról, hogy nem tudta, milyen cégnek dolgozik, milyen minőségben, milyen terméket gyártanak, milyen üzleti elképzeléseik vannak. Az írásbeli megállapodás hiánya azért is szembeötlő, mert – a vádlottak vallomása szerint – az I. r. vádlott összesen 6 tonna alapanyag Európai Unió területére történő importálásában segédkezett, és több mint 8 millió Ft felett diszponált úgy, hogy a felelősségi viszonyok teljesen tisztázatlanok és kikényszeríthetetlenek voltak annak köszönhetően, hogy az I. r. vádlott egy, az állítólagos angliai céggel semmilyen jogi kapcsolatban nem álló, azzal semmilyen kapcsolatot nem tartó gazdaság társaságon keresztül intézte az áruk behozatalát.

[57] Annak is komoly jelentősége van, hogy a szállítóleveleken a zsálya és a henna megjelölések is szerepelnek annak ellenére, hogy ez két különböző növény különböző felhasználási módokkal. Arra egyik vádlott sem adott magyarázatot, hogy miért volt szükség az átcsomagolás során más megjelölésre a csomagoláson, és miért volt lényeges a származási ország elleplezése (26. sorszámu jegyzőkönyv 6. oldal, tanú1 tanú vallomása).

[58] A vádlottak azon védekezése, amely szerint az angol kozmetikai termékeket gyártó cég magyarországi terjeszkedését készítették elő, szintén nem támasztható alá tényekkel. Az állítólagos angol gazdasági társaság Magyarországon semmilyen tevékenységet nem folytatott, csupán egy magyar cégen keresztül importált termékeket az Európai Unióba. Arra a vádlottak sem hivatkoztak, hogy a cég magyarországi gyártást tervezett volna, erre utaló

tények nem merültek fel az eljárásban, de azt sem állították a vádlottak, hogy a cég kozmetikai termékeinek magyarországi terjesztését tervezték volna.

[59] Az elsőfokú bíróság alappal vetette el az I. r. vádlott arra irányuló védekezését, amely szerint a tevékenységéért pénzt nem kapott, a II. r. vádlott által küldött pénzösszegeket teljes egészében a költségek megfizetésére fordította (elsőfokú ítélet 10. oldal). E körben a törvényszék indokolása annyi kiegészítést igényel, hogy az I. r. vádlott visszatérően hivatkozott arra, hogy a nyomozó hatóság kizárólag a vámoltatás és a szállítás költségeit értékelte, de az egyéb költségeket ők nem ismerték (17. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal). Ezeket az állítólagos egyéb költségeket a vádlott sem tárta fel az eljárás során, egyik vallomásában sem jelölt meg olyan kiadást, amely a szállítmányokkal kapcsolatosan kifizetésre került volna. Hangsúlyozandó, hogy az áru közúton történő tovább szállításának költségeit nem ő állta, azzal kapcsolatosan semmilyen ügyintézésre nem került sor az I. r. vádlott részéről. Az a másodfokú eljárásban is elhangzott hivatkozás sem fogadható el, amely szerint a gépkocsihasználattal és telefonálással kapcsolatosan is felmerültek költségek az I. r. vádlott oldalán, mivel ezek nyilvánvalóan nem tettek ki több millió forintos tételeket. A védő ezen kívül arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem számolt a Celebi részéről felmerült raktározási költségekkel. Ez is alaptalan, mivel ezeket a költségeket a Celebi kiszámlázta a cég². felé, így azok is értékelésre kerültek az áruk beléptetésével kapcsolatos költségek között.

[60] Az I. r. vádlott védője arra is hivatkozott, hogy védencének a legális jövedelme a korabeli átlagos bérszínvonalhoz képest nem volt rossznak tekinthető, így nem is volt rászorulva bűncselekmények elkövetésére. Ezzel szemben a NAV által közölt adatok alapján az állapítható meg, hogy az I. r. vádlott éves bevallott jövedelme a vádbeli időszakban és az azt megelőző években kb. 200 és 500 ezer Ft között mozgott, ami már a 2010-es évek közepén sem volt elegendő még a hétköznapi szükségletek fedezésére sem.

[61] Az ügyészség helyesen mutatott rá arra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás és a bizonyítékok elsőbírói mérlegelése a korábbi, le nem foglalt szállítmányok kapcsán ellentmondásos. A tényállás – a vádirati tényállással lényegében egyezően – azt rögzíti, hogy a vádlottak khat növény behozatalában állapodtak meg, és a korábbi szállítmányok is ezt a növényt tartalmazták. Ehhez képest az elsőfokú ítélet 16. oldal 6. bekezdésében a törvényszék azt fejtette ki, hogy a vádlottak büntetőjogi felelősségét kizárólag a lefoglalt szállítmányok kapcsán látta megállapíthatónak, mivel a korábbi szállítmányok esetében az nem volt megállapítható, hogy azok valóban zsályát vagy khatot tartalmaztak, és így a hatóanyag-tartalmat sem lehetett rögzíteni.

[62] Ez az elsőbírói érvelés nem fogadható el. Terhelt¹ I. r. vádlott személyesen csomagolt át minden szállítmányt, így minden esetben kezébe vette az átlátszó nylozacskóba csomagolt terméket, ennek ellenére nem tett arról említést, hogy bármelyik szállítmány eltért volna a többitől. A szállítmányok raktározását figyelemmel kísérő tanú² tanú sem tett ilyen tartalmú nyilatkozatot, ahogy az átcsomagolásban egy alkalommal részt is vett tanú¹ tanú sem. A vámhatóság és a Celebi által közölt adatok szerint a szállítmányok mindig ugyanazt a

terméket tartalmazták, azok tömegében és számla szerinti értékében nem volt érdemi eltérés, és a szállítmányok tovább szállítása minden esetben ugyanolyan módszerrel, ugyanarra a címre történt. Ezekből az adatokból az a következtetés vonható le, hogy a szállítmányok tartalmában sem volt különbség, vagyis azokban – a lefoglalt szállítmányokkal azonosan – khat növény volt. Így tehát a törvényszék a tényállást helyesen rögzítette, csupán az azzal ellentétes indokolást kellett a fentiek szerint korrigálnia a másodfokú bíróságnak.

[63] A II. r. vádlott védője e körben arra hivatkozott, hogy nem lehet tudni, hogy volt-e „üres” próbaszállítmány, de az is lehetséges, hogy a korai szállítmányokban kevesebb khat volt, hogy teszteljék a csempészség sikerességét, így például azt, hogy a szállítmányokat kábítószerkereső kutya jelzi-e, ahogy az sem zárható ki, hogy a kezdeti legális szállítmányok után a szervezők abban állapodnak meg, hogy a hennát/zsályát khatra cserélik és pont ezt a két szállítmányt fogták el.

[64] A védő érvelése annyiban elfogadható, hogy az nem zárható ki, hogy volt korábban üres próbaszállítmány. Az viszont ítéleti bizonyossággal rögzíthető, hogy ha volt is ilyen szállítmány, az legfeljebb az első egy-két szállítmányra vonatkoztatható, nem pedig a lefoglalást megelőző mind a 19-re. Ez már csak azért is kijelenthető, mert az egyes szállítmányok egyenként is több ezer angol fontra rúgó költségét nyilvánvalóan nem vállalta volna senki csak azért, hogy közel egy éven keresztül újra és újra teszteljék a magyar hatóságok éberségét. Az kétségtől nem irreális feltételezés, hogy volt olyan szállítmány, amely kevesebb khat növényt tartalmazott. Ennek azonban nincs jelentősége, mert a lényeg az, hogy minden szállítmány ilyen növényt tartalmazott, a le nem foglalt szállítmányok pedig – az alábbiakban részletesen kifejtettek szerint – a mennyiségszámítás szempontjából nem bírtak jelentőséggel. Az viszont kizárható, hogy az elkövetők a legális szállítmányok után döntöttek úgy, hogy azok tartalmát khat növényre cserélik, mivel – ahogy azt az ítéltábla fent részletesen kifejtette – nem voltak legális szállítmányok.

[65] Ezzel együtt is helyesen döntött úgy az elsőfokú bíróság, hogy a hatóanyag-tartalom számítása során a korábbi szállítmányokat nem lehet figyelembe venni. Lefoglalás híján nem lehet megállapítani azt, hogy a korábban behozott khat növények milyen mennyiségben tartalmaztak katinont, és mivel a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ által megadott historikus adatok sem tartalmazzak erre a kábítószerre adatot, becslést sem lehet tenni. Ezért a kétséget a vádlottak javára értékelve azt lehet megállapítani, hogy a korábbi szállítmányok khat növényt tartalmaztak, amely mint a kereskedői magatartás fontos tényadata értékelhető volt, de a kábítószer büntetőjogi mennyiségének megállapítása során kizárólag a lefoglalt növények hatóanyag-tartalma jöhet szóba.

[66] Összességében a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége irathú adatokon alapult, az lényegében teljes volt és annak során a törvényszék logikai hibát nem vétett. Erre figyelemmel a részbeni megalapozatlanságra és ezen keresztül felmentésre irányuló védői fellebbezések a felülmérlegelés tilalma folytán nem vezethettek eredményre a másodfokú eljárásban.

[67] Az irányadó tényállásból okszerűen következtetett az elsőfokú bíróság a vádlottak bűnösségére, és a cselekmény minősítése is megfelel az irányadó anyagi jogi szabályoknak.

[68] A büntetéskiszabási körülményeket az elsőfokú bíróság szinte hiánytalanul vette számba, e körben csupán kisebb pontosításokra volt szükség.

[69] Az ügyészség helyesen mutatott rá arra, hogy az elkövetési idő hosszabb tartama további súlyosító körülmény. Az irányadó tényállás szerint a vádlottak 2015 júliusa és 2016 áprilisa között folytatták a kábítószer-kereskedelmet, ami még az ilyen cselekményekre amúgy jellemző rendszerességre figyelemmel is olyan időtartamnak tekintendő, amely nagyobb mértékben megnöveli a vádlottak által elkövetett bűncselekmény konkrét társadalomra veszélyességét.

[70] Ugyanakkor azt is értékelni kellett, hogy a vádlottak a kábítószer elosztását biztosító rendszerben alacsonyabb szinten álló tagok voltak: ők maguk nem vettek részt a kábítószer értékesítésében, csupán az annak szállításával kapcsolatos adminisztratív és szervezési teendőket látták el úgy, hogy a kábítószer-kereskedelem tényleges hasznélvezői a háttérben tudtak maradni. Az ilyen elkövetők esetében általában nem indokolt a törvény teljes szigorának alkalmazása.

[71] Az I. r. vádlott védője szerint nem értékelhető védenca terhére a nemzetközi kábítószer-kereskedelmi tevékenység, mivel a szállítást nem az I. r. vádlott szervezte, ő csupán a vámkezeléssel volt megbízva. Ezzel szemben tény az, hogy a helység² származó khatot Magyarországon keresztül hozták be az Európai Unió területére, majd azt közúton szállították tovább az helység¹. Erről az I. r. vádlott is tudott, így maga is részt vett a kábítószer nemzetközi csempészésében. Az igaz, hogy az egész folyamatnak csupán egy kisebb részéért felelt, de az az Unió területére való beléptetés miatt kiemelt fontosságú volt, aminek a büntetés mértékében is meg kell jelennie.

[72] Az I. r. vádlott védője kifogásolta, hogy a törvényszék nem értékelte védenca javára büntetlen előéletét. Ezzel szemben a fellebbezésekkel támadott ítélet 18. oldal 2. bekezdéséből egyértelműen kitűnik, hogy a büntetlen előéletet az elsőfokú bíróság mindkét vádlott javára enyhítő körülményként vette figyelembe.

[73] Az I. r. vádlott védője azt is kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte enyhítő körülményként azt, hogy védenca vallomásának köszönhetően lehetett felderíteni a bűncselekményt. Ezzel szemben az állapítható meg, hogy az I. r. vádlott mindvégig tagadta a bűnösségét az eljárás során, vallomásában pedig szinte kizárólag olyan tényekre tért ki,

amelyek az egyéb bizonyítékok alapján is megállapíthatók voltak. Az kétségtelen, hogy a II. r. vádlott személyét ő jelölte meg, de a készpénzküldő szolgáltatásokon keresztül az ő személye egyéb úton is beazonosítható volt. Az 56. BK vélemény szerint a felderítő jellegű beismerő vallomásnak lehet jelentősége a bűnösség részbeni tagadása mellett, márpedig jelen esetben az I. r. vádlott a bűnösségét teljes egészében tagadta, és vallomása sem tekinthető aggálytalan feltáró jellegű beismerő vallomásnak.

[74] A II. r. vádlott védőjének álláspontjával szemben az elsőfokú bíróság helyesen értékelte súlyosító körülményként a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények elszaporodottságát. Az 56. BK vélemény III/11. pontja szerint a bűncselekmények elszaporodottsága súlyosító körülmény akkor, ha a köztudomás szerint az ügyben elbírált vagy az ahhoz hasonló bűncselekmények száma (az elkövetéskor) a korábbi időszakhoz képest lényeges emelkedést mutat, vagy ha a számuk az adott területen lényegesen magasabb volt az átlagosnál. Az iránymutatás nem várja el a kriminálstatisztikai adatok felsorakoztatását, elegendő, ha a köztudomás kiterjed az adott bűncselekmény elszaporodottságára. Az kétségtelen, hogy a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények aránya az összбүнözésen belül évek óta hasonlóan magas arányú, így az nem állapítható meg, hogy a korábbi időszakhoz képest lényeges emelkedést mutatna. Az azonban köztudomású tény, hogy a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények elsősorban a nagyvárosokra jellemzőek, és ennek megfelelően Budapesten lényegesen magasabb számban fordulnak elő, mint az ország többi részén. Erre figyelemmel az ítéltábla az ilyen bűncselekmények elszaporodottságát súlyosító körülményként értékeli.

[75] A büntetékiszabás szempontjából annak nincs jelentősége, hogy az adott drog hazánkban milyen piaci múltra tekint vissza, vagy hogy más országokban legálisan fogyasztható-e vagy sem. Az azonban valóban enyhíti a vádlottak felelősségét, hogy a khat növényi alapú kábítószer, aminek a fogyasztása az egészségre kevésbé ártalmas az átlagos hatóanyag-tartalomra és a fogyasztás módjára figyelemmel.

[76] Az elsőfokú bíróság az eljárás elhúzódása miatt látott lehetőséget az enyhítő szakasz alkalmazására. Ezzel az ítéltábla nem értett egyet. Az kétségtelen, hogy a jelentős időmúlásnak és az eljárás elhúzódásának a büntetés mértékében is hangsúlyosan meg kell jelennie, de önmagában ezek a körülmények az enyhítő szakasz alkalmazását nem indokolják a vádlottak által elkövetett bűncselekmény relatíve nagyobb tárgyi súlyára figyelemmel. Ugyanis a vádlottak által behozott kábítószer mennyisége a jelentős mennyiség alsó határát 27-szeresen haladta meg, és közel egy éven keresztül rendszeresen hoztak be kábítószert az ország területére azért, hogy azt ismeretlen személyek az helységei tovább értékesítsék. Ezek olyan nyomatékos súlyosító körülmények, amelyekre figyelemmel az eljárás elhúzódása legfeljebb a törvényi alsó határral egyező tartamú szabadságvesztés kiszabását teszi lehetővé, az alsó határ átlépését nem.

[77] Ezzel együtt is egyetértett a másodfokú bíróság azzal, hogy a törvényszék a II. r. vádlottal szemben az enyhítő szakasz alkalmazásával szabta ki a büntetést. Ugyanis a II. r. vádlott idős kora mellett büntetlen előéletű, és egészségi állapota jelentősen megromlott az

elmúlt években. Ezek olyan körülmények, amelyek alapján törvényesen hívta fel a törvényszék a Btk. 82. § (1) bekezdését. Az általa kiszabott szabadságvesztés tartama azonban így kisebb mértékben eltúlzott, a vádlott egészségi állapotának az elsőfokú ítélet kihirdetése óta bekövetkezett romlására és a további jelentős időmúlásra figyelemmel a másodfokú bíróság a szabadságvesztés büntetés enyhítését látta indokoltnak.

[78] Mindezek alapján az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság az I. r. vádlott esetében törvényes ok nélkül alkalmazta az enyhítő szakaszt. Ezzel az ítélet belső arányosságát is felborította, mivel a vádlottak által elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyában és a tárgyi büntetéskiszabási tényezőkben érdemi eltérés nincs, ellenben a II. r. vádlott személyi körülményei jóval kedvezőbbek, mint az I. r. vádlotté. Ezért a másodfokú bíróság az I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát megemelte, azonban a különös rész alsó határát meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabására – a fent már részletezett körülményekre figyelemmel – nem látott lehetőséget

[79] Az elsőfokú bíróság a végrehajtási fokozatról és a feltételes szabadság legkorábbi időpontjáról törvényesen rendelkezett, azonban az ítéltábla az I. r. vádlott esetében is lehetőséget látott a méltányosság gyakorlására. Az ítéltábla teljes mértékben azonosulni tudott azzal az elsőbírói állásponttal, amely szerint a II. r. vádlott esetében olyan különös méltánylást érdemlő körülmények állnak fenn, amelyek indokolják a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának a törvényi főszabályhoz képest kedvezőbb meghatározását. Az is megállapítható a másodfokú eljárásban tett nyilatkozata és az ügyiratok tartalma alapján, hogy Terhelt I. r. vádlott személyi körülményei rendezettek, az elfogása óta eltelt közel egy évtizedben ellene újabb büntetőeljárás nem indult, a bűncselekménnyel okozott társadalmi károkat önkéntes munkával is igyekszik enyhíteni. Ezért a másodfokú bíróság a feltételes szabadság legkorábbi időpontját az ő esetében is a Btk. 38. § (3) bekezdése alapján állapította meg.

[80] Az elsőfokú bíróság az előzetes fogvatartás és a bűnügyi felügyelet beszámításáról is a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott, és a másodfokú bíróság – szemben az ügyészség álláspontjával – egyetértett a II. r. vádlottal szemben elrendelt átadási bűnügyi felügyelet beszámításáról szóló elsőbírói rendelkezéssel is.

[81] A Btk. 92. § (1) bekezdése szerint a kiszabott szabadságvesztésbe, elzárásba, közérdekű munkába és pénzbüntetésbe be kell számítani az előzetes fogvatartás és az olyan bűnügyi felügyelet teljes idejét, amelynek során a bíróság a terhelt számára előírta, hogy lakást, egyéb helyiséget, intézményt, vagy ahhoz tartozó bekerített helyet engedély nélkül nem hagyhat el. Az Eutv. 28. §-a szerint az európai elfogatóparancs végrehajtásából eredő külföldi fogvatartás teljes időtartamát a Btk.-nak az előzetes fogvatartás és a bűnügyi felügyelet beszámítására vonatkozó szabályai szerint, a külföldi fogvatartás jellegére figyelemmel kell beszámítani a bíróság által kiszabott büntetésbe vagy szabadságelvonással járó intézkedésbe.

[82] Ezekből a törvényi előírásokból az következik, hogy a szabadságvesztés tartamába azt a külföldi bűnügyi felügyeletet kell beszámítani, amelynek során a bíróság a terhelt számára előírta, hogy lakást, egyéb helyiséget, intézményt, vagy ahhoz tartozó bekerített helyet engedély nélkül nem hagyhat el. Az ügyiratokból megállapítható, hogy az angol bíróság előírta terhelt2 II. r. vádlott számára azt, hogy a lakását az éjszakai órákban nem hagyhatja el. A magyar törvény nem támaszt olyan követelményt, hogy a bűnügyi felügyelet végrehajtási helyét a terhelt soha nem hagyhatja el, hiszen a Be. is lehetővé teszi olyan magatartási szabály előírását, amely alapján a terhelt külön bírói engedély nélkül is elhagyhatja a lakását akár napi rendszerességgel, és akár több órára is [Be. 281. § (4) bekezdés]. Az kétségtelen, hogy az angol bíróság által meghatározott magatartási szabályok a magyar perrendtől és bírói gyakorlattól némileg idegenek, de a beszámításra irányadó anyagi jogi szabályok szempontjából annak van jelentősége, hogy előírták a II. r. vádlott számára azt, hogy a nap egy részében a lakását nem hagyhatja el. Ez megfelel a Btk. 92. § (1) bekezdésében írt feltételeknek, így a bűnügyi felügyelet hatálya alatt töltött időt a szabadságvesztés büntetésbe be kell számítani.

[83] Mivel az ítéltábla a fentiek szerint értelmezhetőnek látta a beszámításra irányadó uniós és magyar jogi normákat, nem volt olyan vitatott kérdés, amelynek eldöntése érdekében az Európai Unió Bíróságához kellett volna fordulni. Ezért az ítéltábla az eljárás felfüggesztésére nem látott sem okot, sem pedig törvényes lehetőséget.

[84] Az elsőfokú bíróság az I. r. vádlottól lefoglalt 1 180 000 Ft-ból 180 000 Ft-ra vagyonekobbzást rendelt el, a fennmaradó 1 000 000 Ft lefoglalását megszüntette, és azt tanúnak rendelte kiadni. Az elsőfokú bíróság a vagyonekobbzás elrendelését a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontjára alapította. Ez a jogalap azonban nem ad lehetőséget ellenbizonyításra, így annak sincs jelentősége, hogy az I. r. vádlottól lefoglalt pénzösszeg nagyobb része a tanú által adott kölcsönből származott.

[85] A Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja szerint vagyonekobbzást kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett. Az 1/2008. BJE határozat szerint a vagyonekobbzás nem korlátozható a kábítószer értékesítésével elért nyereségre, azt a bűncselekménnyel összefüggő teljes vagyonra el kell rendelni, függetlenül a kábítószer megszerzésére fordított vagyon mértékétől, illetve attól, hogy a kábítószer értékesítése az elkövető számára nyereséges vagy veszteséges volt-e; a vagyonekobbzás mértéke nem csökkenthető a kábítószer megszerzésével összefüggő kiadásokkal.

[86] Terhelt1 I. r. vádlott a II. r. vádlottól összesen 8 059 935 Ft-ot vett át a kábítószer-kereskedelemre irányuló tevékenységével összefüggésben. Ennek egy részét a szállítmányok behozatalával kapcsolatos költségekre fordította, amit a hivatkozott jogegységi határozat alkalmazása során a kábítószer megszerzésére fordított vagyonnak, illetve a kábítószer megszerzésével összefüggő kiadásnak kell tekinteni. Mivel ezekkel az összegekkel nem csökkenthető a bűncselekménnyel összefüggő teljes vagyon mértéke, a vagyonekobbzás összege az I. r. vádlott által átvett készpénz teljes összegéhez igazodik.

[87] Az így elrendelt vagyonekobjazásért a vádlott a teljes vagyonával felel attól függetlenül, hogy az egyes vagyonelemek törvényes forrásból szerezte meg vagy sem. Az I. r. vádlott a tanútól kapott kölcsön összegén tulajdont szerzett, így az is a vagyonekobjazás fedezetéül szolgál. Ezért a másodfokú bíróság az 1 000 000 Ft lefoglalását megszüntetésére és kiadására vonatkozó rendelkezést mellőzte, és erre az összegre is vagyonekobjazást rendelt el, és az ezen felül fennmaradó 6 879 935 Ft-ra is elrendelte a vagyonekobjazást.

[88] Az ítéltábla a bűnjelkekről részben tévesen, és rendkívül hiányosan rendelkezett. A bűnjelkekről szóló rendelkezés a bűnjeljegyzék 1-10. tételszámai alatt feltüntetett bűnjelkekről szól annak ellenére, hogy az ügyben két bűnjeljegyzék készült összesen 59 tétellel. Az ítéltábla beszerezte a bűnjelkezelőtől az összesített bűnjeljegyzéket, és annak tartalma alapján döntött az egyes bűnjelke sorsáról. Ennek során korrigálta az elsőfokú bíróság téves jogértelmezését, amely keretében a termékimporttal kapcsolatos okiratokat mint az elkövetés eszközeit elkobozni rendelte. Ezeknek a bűnjelkeknak a lefoglalását az ítéltábla a Be. 320. § (1) bekezdés a) pontja alapján megszüntette, és azokat a Be. 321. § (1) bekezdése alapján a cég2.-nek rendelte kiadni. Egyebekben a kábítószer átcsomagolásával kapcsolatos tárgyakat a Btk. 72. § (1) bekezdés a) pontja alapján elkobozta, az I. r. vádlottól lefoglalt mobiltelefon lefoglalását megszüntette, és azt az I. r. vádlottnak rendelte kiadni a már hivatkozott jogszabályhelyek alapján. Az értéktelen tárgyak lefoglalását szintén megszüntette, és azok megsemmisítését rendelte el a Be. 320. (2) bekezdése alapján.

[89] A bűnügyi költség viselése kapcsán az ügyészség azt az álláspontot képviselte, hogy a szakértők eljárásával kapcsolatos költségeket a vádlottaknak egyetemlegesen kell viselnie. Ezzel az ítéltábla nem értett egyet, mivel a Be. 574. § (4) bekezdése főszabályként azt írja elő, hogy a vádlottakat külön-külön kell kötelezni a bűnügyi költség viselésére, az egyetemleges kötelezés akkor írható elő, ha a bűnügyi költség a bűnösnek kimondott vádlottak szerint nem különíthető el. Az ítéltábla – egyetértve az elsőfokú bírósággal – jelen ügyben nem látott okot az egyetemleges kötelezésre. A másodfokú bíróság nem tartotta indokoltnak az állam által viselendő bűnügyi költség összegének módosítását sem, mivel azt eleve nem kell összezszerűen tartalmaznia az ítéletnek, akkor is törvényes az ítéleti rendelkezés, ha kizárólag a vádlottak által megfizetendő összegről rendelkezik, és az állam terhén maradó bűnügyi költség csupán mint „fennmaradó bűnügyi költség” utal.

[90] A Be. 321. § (5a) bekezdésének 2024. március 1-től hatályos rendelkezése szerint, ha a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a lefoglalást megszünteti és a dolgot kiadni rendeli, de a dolog átvételére jogosult vagyoni érdekelt a lefoglalás megszüntetéséről és a dolog kiadásáról szóló határozat vagy a dolog átvételére vonatkozó felhívás, továbbá a vádemelés után a jogerős vagy véglegessé vált határozat közlésétől számított három hónapon belül nem veszi át a dolgot, akkor a dolog az állam tulajdonába kerül. Mivel erről a lefoglalás megszüntetéséről szóló határozatban kell rendelkezni, az ítélet e figyelmeztetése a hivatkozott jogszabályhelyen alapul.

[91] A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg annak törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[92] A felülbírálat során az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság nem pontosan rögzítette a vádlottak által házi őrizetben, illetve átadási bűnügyi felügyeletben töltött időszakok adatait. Az I. r. vádlott több alkalommal volt házi őrizetben úgy, hogy később elrendelték előzetes letartóztatását. Azok a napok, amelyeken mindkét kényszerintézkedés hatályban volt, minden esetben az előzetes letartóztatás időtartamához tartoznak, hiszen ezeket a napokat teljes egészében be kell számítani a szabadságvesztés tartamába. Erre figyelemmel a házi őrizet idejeként kizárólag azokat a napokat kell feltüntetni, amikor szigorúbb kényszerintézkedés nem volt hatályban a vádlottal szemben. Ugyanezen okból kellett javítani a II. r. vádlott átadási bűnügyi felügyeletének végrehajtási adatait is.

[93] A másodfokú eljárásban a II. r. vádlott anyanyelvhasználatával kapcsolatos fordítási és tolmácsolási költségek merültek fel, amelyeket a Be. 576. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján az állam visel.

[94] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. március 7.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,
k.,

dr. Ignác György s. k.,

dr. Raczkó Katalin s.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2024. április 23. napján kelt 11.B.365/2022/45. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.272/2024/33. számú ítéletében írt változtatásokkal 2025. január 22. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. március 7.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:

Takácsné Veres Tünde

bíróági ügyintéző